

[ALEIX DE LA VERGE DEL CARME]

Fa dies que l'Orde i la Província es mouen per a celebrar com cal el primer centenari de la mort de santa Teresina. Aquest mateix *Butlletí* n'ha parlat ja més d'una vegada. Per això a l'hora d'escollir el tema per la secció, diguem-ne històrica, he pensat en la Santa de Lisieux. Quelcom molt "nostre" perquè des de bon començament els venerables germans, i pares, Romuald de Santa Catalina, Josep de Sant Joan de la Creu, Elipio de Santa Teresa, i tants d'altres de la nostra província catalano-balear, varen estimar i promoure el missatge evangèlic de la vida i escrits de Teresina de l'Infant Jesús.

Començo, però, la meva aportació amb la presència d'un religiós humil i senzill com Teresina: P. Aleix de la Verge del Carme. I ho faig per una raó també ben senzilla: va fer la primera traducció al català d'una vida, ni que fos resumida, de la germana Teresina del Nen Jesús.

No és cap cosa de l'altre món, però aleshores significava tot un risc i, ensems, una visió de futur de la doctrina de la carmelita francesa. No tothom pensava igual. Va haver-hi gent entesa, per exemple el famós dominic P. L. A. Getino (cf. *Ciencia Tomista*, 6 [1912], pp. 178-179), que minimitzaven la vida de Teresina.

Aquesta *Vida abreujada*, tot i essent una traducció, va tenir dues edicions (2a 1923) que es va encarregar de difondre el nostre "Centro de Propaganda de Santa Teresita para España y América".

El P. Aleix probablement hauria fet moltes més coses per la futura santa. Però tot seguit (a finals de 1912) el van enviar a les nostres missions d'Amèrica on romangué nou anys seguits. En tornar a Catalunya li va agafar el sarampió "palautià", i també de la història de la restauració de la província, que li menjaven, els dies, mesos i anys... Amb tot, sempre va tenir una devoció especial a santa Teresina. Com ens ho diuen els sermons que es conserven en l'Arxiu provincial. Ben segur que si el 1922, quan va publicar la *Filotea Teresiana*, la nostra Teresina hagués estat beatificada l'hauria inclòs en el seu devocionari carmelitano-teresiana.

En aquests moments no tinc a mà una frase seva autògrafa que vaig trobar en un dels seus llibres. Deia, poc més o menys: Santa Teresina és un dels millors intèrprets de sant Joan de la Creu. Sembla que el P. Antoni Olea no diria el mateix. Però el pensament del P. Aleix em fa "devoció" perquè el va escriure pocs dies abans de morir, i crec que arran dels últims exercicis espirituals (novembre de 1953).

* [Publicat a *Suplement. Butlletí informatiu. Carmelites Descalços de Catalunya i Balears*, 54 (gener 1996), pp. 22-23; 55 (febrer 1996), pp. 26-27; 56 (març 1996), pp. 23-25; 57 (abril 1996), pp. 22-24; 58 (juliol-setembre 1996), pp. 17-19.]

P. ROMUALD DE SANTA CATALINA, JOSEP GUILLAMÍ I RODÓ (1866-1936)

El P. Romuald va tenir l'encert de traduir al castellà els escrits de santa Teresina molt aviat. No era la primera traducció que es feia al Cervantes, perquè dos anys abans el P. Eduard de Santa Teresa havia publicat ja la *Historia de un alma*. Però des de 1911 hom llegia les edicions del P. Romuald, que han estat, sens dubte, les més venudes fins als anys seixanta. És a dir, fins que comença la revisió i publicació dels manuscrits originals francesos. Però, també va fer moltes altres coses per santa Teresina.

Per això li dedicarem tres números del "Suplement": "Síntesi de la seva vida", "Obres de santa Teresina traduïdes pel P. Romuald", i "Aportació del P. Romuald al Santuari de santa Teresina de Lleida".

1. *Síntesi de la vida del P. Romuald*

Va néixer a Llançà (Alt Empordà) el 3 febrer de 1866, fill d'Andreu Guillamí i de na Catalina Rodó.

El pare era de Barcelona-Horta i la mare de l'Ullastrell (Vallès Occidental).

En batejar-lo li posaren els noms de Josep, Romuald i Joaquim. Els seus pares tenien bòbiles a Llançà, Martorell i Manresa, i tot i que vivien a Martorell van estar una temporada a Llançà.

El que no sé, encara, és com va conèixer el rector de Sant Just i Pastor de Barcelona, famós exclaustat de casa nostra que el preparà per a ingressar als carmelites descalços del desert de les Palmes.

Providencialment esdevingué el primer novici català de la restauració, puix professà el 13 d'abril de 1882, als 16 anys, amb el nom de Romuald Josep de Santa Catalina. De fet, però, quasi sempre firma simplement Romuald de Santa Catalina. Catalina era el nom de la seva mare.

Féu els estudis superiors a València i Segòvia, ordenat de prevere el primer de març de 1890 a Sogorb. Tot seguit inicia la seva col·laboració literària a la revista *San Juan de la Cruz*.

L'estiu de 1892 és nomenat conventual del Mont Carmel, on fa també de procurador, i de 1898 a 1905 serà rector de la parròquia llatina de Haifa (Israel) desenvolupant una bona tasca pastoral. Probablement aprofita l'estada a l'antiga Palestina per a perfeccionar el coneixement que té de la llengua francesa, i l'elaboració de l'"Aigua del Carme".

Quelcom que, en tomar a Catalunya, li servirà per a fer la traducció de les obres de santa Teresina i obrir el laboratori de la famosa "Aigua del Carme" a Tarragona.

En integrar-se als convents catalans (1905), és elegit prior de Tarragona (1906). I és ací on comença la seva producció "traductora" de llibres del francès al castellà, especialment de la futura santa carmelita descalça francesa, com explicarem en el següent *Suplement*.

Coincideix amb els anys de la restauració del Carmel Teresià masculí a Catalunya-Balears (1906), en què li correspongué un paper important com a prior del primer convent, aleshores, i tot seguit primer conseller del vicari provincial (1908). Un vicari, pare Lluç de Sant Josep, que tenia el cor posat en les comunitats missioneres de Mèxic i Arizona. Això feia que el P. Romuald hagués de responsabilitzar-se molt sovint dels convents de Catalunya. Període en què es féu la fundació de Badalona (1908).

I com es veia venir, fou elegit, més endavant, vicari provincial (1914-1920) i provincial (1920-1924 i 1925-1930) de Catalunya-Balears. Durant aquests anys es fundaren els convents de Palafrugell (1918), Palma de Mallorca (1923) i Lleida (1928). Afavorí

totes les iniciatives pastorals i culturals sorgides a la província, tant en les comunitats de la Península com en les que aquesta tenia a Mèxic, Arizona i Washington.

En acabar els provincialats romangué definitivament a la comunitat de Barcelona, encara fent de procurador provincial (1930). Ací era el 18 de juliol de 1936. En els avants revolucionaris va poder refugiar-se a casa d'una seva germana, però als dos dies fou empresonat, i el 24 de juliol de 1936 afusellat. Es conserva la seva fotografia exposada després a l'Hospital Clínic de Barcelona. Té iniciada la causa de la beatificació i presentada ja (1993) la "Positio super martyrio".

2. *Escriptor i publicista*

El P. Romuald començà les seves col·laboracions escrivint articles sobre sant Joan de la Creu, probablement perquè coincidí amb el tercer centenari de la seva mort (1891). Tot a la revista *San Juan de la Cruz* que es publicava a Segòvia: "Apuntes biográficos sobre san Juan de la Cruz", "Enseñanzas de san Juan de la Cruz", "Fraile y medio", "Escritores de la Reforma carmelitana", "La Purificación", "La Resurrección", "Reliquias de san Juan de la Cruz", i "Influencia de las relaciones místicas de san Juan de la Cruz con santa Teresa de Jesús en los hechos y escritos de esta mujer ilustre". I com que marxà a Palestina a mitjans de 1892, només conec alguna crònica d'aquelles terres a la revista *Monte Carmelo*. Però torna a Catalunya pels volts del 1905, i molt aviat el fan prior de Tarragona (1906).

I ací inicia la seva veritable tasca de traductor i publicista de les obres de la germana Teresina del Nen Jesús, carmelita descalça, que havia mort a Lisieux (França) el 30 de setembre de 1897. Ell es trobava al Mont Carmel de conventual, i l'any següent baixava de rector a la parròquia llatina de Haifa (1898-1905), on hi havia, aleshores, força presència francesa. I no gaire lluny, un monestir de carmelites descalces fundades per les monges d'Avignon.

La primera obra que va traduir fou: *Historia de un alma escrita por ella misma*, Versión castellana por el R. P. Romualdo de Santa Catalina, carmelita descalzo, maestro de novicios en el convento de Tarragona, Barcelona, Herederos de Juan Gili 1911.

El fulletó de propaganda que jo tinc explica les edicions en què va sortir a la venda el mateix any:

Edició de luxe: *La vida de sor Teresa - Consejos y Recuerdos - Oraciones - Cartas - Poesías - Lluvia de rosas o algunas curaciones y gracias... de la sierva de Dios*, Formato de 17 por 24 cm. en 560 páginas, con papel especial, cabeceras de capítulos con viñetas y 16 grabados y 25 láminas y un retrato de la de sor Teresa, y preciosa encuadernación.

Edició de mig luxe: Amb el mateix contingut i paginació, però de 16 per 23 cm i encuadernació senzilla.

L'edició popular duia aquesta portada: *Una rosa deshojada: sor Teresa del Niño Jesús y de la Santa Faz, carmelita descalza: su vida, escrita por ella misma. Consejos, Recuerdos, Oraciones, Cartas y Poesías*, traducción del francés por el R. P. Fr... Barcelona, Herederos de Juan Gili 1911; 424 pp.; front., láms. (retr.), ils.; 19,5 x 12,5 cm.

També es va fer el mateix amb una edició pròpia de: *Lluvia de rosas, o algunas gracias y curaciones atribuidas a la intercesión de la Sierva de Dios, Sor Teresa del Niño Jesús*, Barcelona, Herederos de Juan Gili 1911, de 160 pp.; 12,5 x 19,5 cm.

Ensems sortia, traduïda també pel P. Romuald: *Compendio de la vida de Sor Teresa del Niño Jesús y de la Santa Faz conocida con el nombre de Tierna historia de una blanca azucena con algunas gracias y curaciones...*, Barcelona, Herederos de Juan Gili 1911, de 100 pp. i làms.

I no hi mancava tampoc, en aquest any 1911, que podríem anomenar any de la naixença bibliogràfica teresiano-lexoviense en llengua castellana, *Las láminas de la Vida de Sor Teresa del Niño Jesús y el retrato de la Santa, en colores, véndense por separado*.

En el fulletó que presentava aquestes publicacions hi ha una llarga introducció. Entre d'altres coses: "Sor Teresa acaba de dejarnos: hace solamente catorce años que la simpática monjita de Lisieux partió de este mundo, pero sin abandonarnos... Quiero pasar mi cielo haciendo bien a la tierra... Nada tan atractivo, tan embelesante como su Vida... Nada tan profundo... como sus Consejos y Recuerdos... Nada tan piadoso como sus Oraciones... Nada tan espiritualmente bello como sus Cartas... Nada, en fin, tan inspirado como sus Poesías... Sor Teresa es de ayer, mas ya llena el mundo".

I cita una frase d'un religiós passionista que deia de Teresina: "Es ésta una nueva especie de santidad promovida por el Espíritu Santo a propósito para los tiempos presentes...! Qué gloria para el Carmelo y qué esperanza para todos!"

L'any següent es publicaven:

Artículos para la causa de beatificación de la Sierva de Dios, Teresa del Niño Jesús..., traducció per el R. P. Romualdo de santa Catalina... Barcelona, Herederos de Juan Gili 1912, de 210 pp.; ils. retr. i 19 cm.

Pensamientos de Sor Teresa del Niño Jesús... precedidos de varios ejercicios piadosos que practicaba la Sierva de Dios, traducció del P. Romualdo... Barcelona, Herederos de Juan Gili 1912, amb 397 pp. retr. i 12,5 cm.

Mi primera comunión [de sor Teresina], traducció del P. Romualdo... Barcelona, Herederos de Juan Gili 1912, de 94 pp., ils. i 13 cm.

Als dos anys ja es començaren a publicar noves edicions que no van parar fins als anys cinquanta.

L'historiador de la nostra restauració, P. Aleix de la Verge del Carme, sintetitza molt bé el que ha estat el P. Romuald en el camp de l'espiritualitat de santa Teresina: "Puede decirse sin rebozo que la popularidad de la Santa en España y la América latina débese al reverendo padre Romualdo" (*Breve resumen histórico de la Restauración*, fol. 160).

Transcriu una carta del P. Romuald al pare general de l'Orde que parla de les seves traduccions:

Tarragona, 22 de septiembre de 1912.

M. Rdo. P. Ezequiel del Sdo. Corazón, Prepósito General de los Carmelitas Descalzos. Roma.

Muy reverendo y venerado padre nuestro: En este mismo correo tengo la satisfacción de enviarle, en paquete certificado, 4 ejemplares de ARTÍCULOS para la causa de beatificación de Sor Teresita en castellano, y al mismo tiempo la pena de incluirle un número de la revista La Ciencia Tomista en la que se trata de la HISTORIA DE UN ALMA y de sor Teresita con un desenfado inconcebible en un religioso. V. R. en su prudencia verá si después de haberlo leído, el artículo, cree conveniente llamarle al orden por medio de su reverendísimo padre General. Pues realmente no deja muy bien parados a los obispos, cardenales y al mismo Papa que han aprobado la obra con palabras de encomio.

De los Artículos le he puesto dos ejemplares de la edición de lujo y dos de la popular, aunque tienen la misma encuadernación, sin más diferencia que la cualidad del papel y tener al principio la imagen en colores.

Sin más por hoy de particular, reciba V. R. los más respetuosos y cordiales afectos de su menor hijo y súbdito que besa su santo escapulario.

Fr. Romualdo de Santa Catalina. O.C.D.

3. Santuari de Santa Teresina de Lleida (1928)

El santuari lleidatà és “obra” sens dubte del pare Josep de Sant Joan de la Creu, Vidal i Guasch. Però el pare Romuald hi té molt a dir, com veurem tot seguit, perquè era el provincial a l'hora de la seva fundació, i sobretot perquè va fer amb molta cura i il·lusió tot allò que li tocava. Ho demostren les actes del capítol provincial de 1927 i del definitori de 1928 i la correspondència amb el pare General d'aquell temps.

A. El capítol triennal de la província de 1927, on va ser reelegit provincial, demanà “Ut locum aliquem satis amplum quaeratur ubi in honorem Sanctae Theresiae ab Infante Jesu SANCTUARIUM erigatur, qui sit veluti centrum ardentioris devotionis et pietatis. Ephemerides *LLUVIA DE ROSAS* erit organum propagationis”.

B. El definitori provincial del 22 de març de 1928 va aprovar la construcció d'aquest santuari a la ciutat de Lleida. Per això, el bisbe de la diòcesi donava la llicència “para que, *servatis servandis*, pueda hacerse en esta ciudad la fundación de Carmelitas Descalzos” (Alcolea de Cinca, 13 d'abril de 1928).

I raonava en el mateix document el doctor Irurita, “por cuanto Nos estimamos que la erección de un convento de Padres Carmelitas Descalzos ha de ser muy provechosa para los intereses morales y religiosos de esta ciudad episcopal de Lérida, cuyo crecimiento y desarrollo reclama nuevos operarios”.

C. La correspondència amb el pare general és molt interessant, des que demana el permís fins a la inauguració de la fundació lleidatana, li conta fil per randa.

En este correo [carta del 24.03.1928] mando al Vble. Definitorio General por medio de N. P. Lucas [de San José, 2º def. general, català], una petición de nueva fundación en Lérida... Varias veces se había intentado ya... ahora la Providencia nos ha deparado un obispo sumamente piadoso, gran apóstol, y sobre todo, por lo que a nosotros toca, muy carmelita y chiflado por Santa Teresita, de la cual le regalé una reliquia... Las Madres [carmelitas descalzas de Lleida]... suspiran por tener Padres [de la Orden]... Es tal el entusiasmo de las Madres que sin esperar al permiso para que podamos ir, sólo con la esperanza, alquilaron una casa por su cuenta para que podamos tomar posesión tan pronto como llegue el permiso de Roma.

El 12 de juliol, des de Lleida, tornava a escriure al General: “Aquí estoy preparando una capillita provisional para poder abrir al público el día 8 de septiembre próximo con una misa rezada que dirá el mismo señor Obispo... gran entusiasta de Santa Teresita”.

El 28 del mateix, i també des de la mateixa ciutat, es comunicava amb Roma: “El señor Obispo de aquí está entusiasmado con la nueva fundación, pero al mismo tiempo exigirá sacrificios de personal para bien de las almas”.

I una altra vegada (Lleida, 12 d'agost) li recorda al general: “Aquí estoy preparando la capillita provisional ..”

El 24 d'agost és a Barcelona, però parla de Lleida: “Confirmo la noticia... de que el día 8 del próximo septiembre se inaugurará la capilla provisional del SANTUARIO DE SANTA TERESITA DEL NIÑO JESÚS, EN LÉRIDA... Agradeceré a V R. que para tal día mande V R. una bendición particular y si es posible también la bendición de Su Santidad el Papa, con indulgencias para cuantos contribuyan al levantamiento del Santuario, primero en España consagrado a la virgen de Lisieux. Espero que sin tardar podré mandarle los planos del futuro Santuario...”

I l'esclat de joia i satisfacció arriba a la seva ploma l'endemà de la inauguració:

Lérida, 9 de septiembre de 1928.

M. Rdo. P. Guillermo de S. Alberto, Prepósito General CC. DD.

M. Rdo. P. Nuestro: Ante todo mis más expresivas gracias por habernos mandado el permiso de que el señor Obispo diese la bendición papal con motivo de la primera misa en la Capilla provisional del futuro Santuario de Santa Teresita del Niño Jesús. Como puede ver por el croquis del arquitecto el ideal es grande; pero que habrá que modificar al hacer los planos definitivos que se mandarán a Roma para su aprobación.

El señor Obispo, gran entusiasta de la Santita, en el sermón que hizo en la misa, manifestó una confianza y seguridad de muy pronto poder celebrar las fiestas de la inauguración del nuevo templo. Porque no son los hombres, decía, los que lo quieren, sino Dios para glorificar a su predilecta hija, Santa Teresita, y hacer de este templo un centro de piedad cristiana en donde puedan acudir los fieles en todas sus necesidades, seguros de ser atendidos por aquella que quiere pasar su cielo haciendo bien a la tierra.

La fiesta fue solemnísima en medio de su sencillez, y todo el día fue una verdadera romería para visitar el Santuario. Y si en la función de la tarde hubiera sido la Capilla tres veces mayor, también hubiera estado llena, debiendo estar la gente en la calle. ¡Dios bendice esta fundación! Por la mañana el señor Obispo dio la bendición papal después de la misa de comunión.

El P. Romuald portava el futur santuari al cor. Per això aprofita les seves comunicacions amb el P. General per a parlar-ne: “En cuanto a la fundación de Lérida, tenemos fundadas esperanzas de que tendrá un éxito feliz por el mucho entusiasmo con que se ha tomado la obra y gran devoción a santa Teresita” (Barcelona, 20 de noviembre, 1928).

El tema no se li acaba mai: “Dios mediante, el día 6 del próximo enero [de 1929] se hará una fiesta en Lérida para poner la primera piedra, aunque tal vez, después, habrá que ser cambiada de lugar cuando se marquen exactamente las calles y plaza que deben rodear el Santuario. Tan pronto como estén marcadas las calles se harán los planos definitivos para mandar a V. R. y ser aprobados por el V. Definitorio General. Entretanto sólo hay proyectos que no pueden terminarse hasta saber exactamente el lugar que deberá ocupar el santuario. El señor obispo de Lérida está entusiasmado con el proyecto y piensa hablar con sus amigos ricos para ayudarnos a levantarlo digno de la Santa Protectora de las Misiones” (carta al General, 22 de diciembre de 1928).

El 16 d'agost de 1929 torna a escriure a Roma: “Acabo de recibir su grata del 28 del próximo pasado julio en ésta de Lérida en donde estoy momentáneamente por enfermedad del R. P. José de San Juan de la Cruz”.

L'any 1930, el P. Romuald va acabar els seus provincialats, però abans del capítol provincial del maig tingué, encara, el goig de rebre de Roma l'aprovació del projecte arquitectònic: “M. R. P. Romualdo... El V. Definitorio General, en la sesión de ayer [12 d'abril, 1930] examinó los planos para el futuro santuario y convento de Lérida” (carta del P. Lluc de Sant Josep des de Roma, 13.04.1930).

P. JOSEP DE SANT JOAN DE LA CREU VIDAL I GUASCH (1878-1953)

Un altre dels religiosos de la nostra província que d'alguna manera està al nivell del P. Romuald és el P. Josep Vidal i Guasch. Va fer el mateix que ell per santa Teresina, però amb unes altres eines, tot i que sempre treballaren de comú acord.

El P. Josep havia nascut a Barcelona (Sants) el 29 de juny de 1878 d'en Joan Vidal i na Teresa Guasch. Ingressà al noviciat del desert de les Palmes (Castelló), on féu la primera professió el dia del seu sant (19.III.1897), el mateix any de la mort de santa Teresina. Sis anys després era ordenat de prevere (21.III.1903).

Molt aviat el trobem col·laborant amb la revista *El Monte Carmelo*, fins i tot en l'equip de redacció, com ell mateix comentava al P. General en carta particular vers el 1907. Té molts articles dedicats, preferentment, als escriptors de l'Orde. El primer està signat a "Tarragona, 10 de enero de 1905". En un del seus articles, "El trovador del Carmelo", de 1909, dóna a entendre que estava escrivint, amb aquest mateix títol, "un librito piadoso, doctrinal y ameno, que... podría bien servir, ya como libro de texto... en los numerosos colegios...", para "infundir en el tierno corazón de los niños el rocío hermoso de la educación cristiana y la devoción a Ntra. Sma. Madre del Carmen y su santo escapulario".

En la mateixa revista (de 1906 a 1911) hi ha un seguit d'articles amb el títol "Carta abierta al R. P. Lucas de S. José, C. D.", firmats per "José Steadenson Guasch", en els quals, fingint-se un jove seglar, demana orientacions per a "la elección de estado". Cartes que el P. Lluç va aprofitar per a escriure dos dels seus llibres: *Confidencias a un joven*, Barcelona 1914, y *Desde mi celda, cartas a un joven*, Barcelona 1914. L'últim fou traduït a l'italià (Milà, 1920).

Es distingí, també, per les seves prèdiques populars i les tandes d'exercicis espirituals a religioses.

El nomenaren superior del convent de Badalona (1910), del nou col·legi preparatori de Palafrugell (1918) i de la fundació lleidatana (Santuari de Santa Teresina, 1928) fins el 1951. També havia estat alguns triennis definidor provincial. Essent conventual de Tarragona, morí a Barcelona el 10 de gener de 1953.

Va tenir una germana carmelita misionera, la famosa M. Seràpia del Santíssim Sagrament (1870-1947), "rodeada de la estima y admiración de todo el Instituto", segons la Història de la Congregació (Burgos, 1991, p. 1130).

Publicacions

Parlem ara de les seves revistes i del seu santuari.

És el fundador de *l'Almanaque Carmelitano Teresiano*. El primer número va sortir l'any 1912 i l'últim el 1962. És un veritable calaix de sastre pel que fa a notícies i reportatges gràfics de temes carmelitans. De bon començament, i tots els anys, parla de Teresina de l'Infant Jesús.

És el fundador del *Full dominical* dels convents de Badalona i Tarragona, aparegut l'any 1916. Quatre pàgines d'orientacions litúrgiques i doctrinals. En tinc exemplars fins els anys 1920.

Va fundar la revista mensual *Lluvia de Rosas* el juny de 1923, dedicada exclusivament a promoure els escrits i la devoció a santa Teresina de l'Infant Jesús, beatificada el 29 d'abril d'aquell mateix any. El P. Josep la dirigí personalment fins 1951. *Lluvia de Rosas* continua la seva missió amb gairebé 20.000 subscriptors, i és a hores d'ara una veritable enciclopèdia de 73 anys d'escrits, comentaris, notícies i fotografies de tot arreu sobre santa Teresina.

Fundà, també, *l'Almanaque de Santa Teresita*, calendari de paret que va sortir el 1926, i que després es digué *Calendario de la Virgen del Carmen y Santa Teresita*. Cada dia, en cada full, parla santa Teresina.

Santuari de Santa Teresina de Lleida, 1928

És l'última de les seves grans aportacions a la santa de Lisieux. Va consagrar-hi els trenta darrers anys de la seva vida. El P. Aleix encara diu més del P. Josep: "el cual se ha

pasado la vida predicando por Cataluña y Baleares, siendo verdadero apóstol de santa Teresita, dándola a conocer por todas partes, y sobre todo con la *Lluvia de Rosas*, revista teresiana”.

Acompanyà, des del primer dia, el provincial, P. Romuald, en els viatges i tràmits oficials per a la fundació del santuari. Per això el nomenaren president de la nova comunitat en inaugurar-se la casa provisional lleidatana (8 de setembre de 1928), essent fins al 1951 el màxim responsable de tirar endavant el monumental projecte del futur santuari que es va anar construint de mica en mica, gràcies a les almoines, petites i grans, dels devots de santa Teresina. Només cal rellegir amb paciència les nombroses pàgines que hi ha dedicat sempre *Lluvia de Rosas*. També s’hi veu la ploma del P. Josep demanant i explicant tot el que es feia. La guerra del 36 va malmetre moltes esperances i interrompre les obres que començaven a lluir cap a fora... Es traslladà la comunitat i s’inaugurà una capelleta a la part del santuari, i fins i tot una bona cripta –ara antecripta– aprofitant els fonaments que es feien per a l’església gran. La cripta actual és de 1953, pocs mesos després de la mort del P. Josep.

LLUÍS DE SANTA TERESA, JOSEP MARIA ARTÉS I TAPIOL (1896-1989)

És el primer traductor al català de les obres de santa Teresina i com a músic va posar en solfa més d’una lletra en honor de la santa. Per això cal recordar-lo a l’hora del Centenari, ni que ara sigui només amb la síntesi preparada per al *Diccionari d’Història Eclesiàstica de Catalunya*.

Va néixer a Barcelona fa cent anys (28 d’octubre de 1896) d’en Josep Artés i Serrano i na Teresa Tapiol i Tomàs. Els anys de llatí, grec i retòrica (1908-1912) –diu ell mateix– els passà al seminari diocesà de Barcelona; ingressà a l’Orde el 10 d’octubre de 1912. Professà al noviciat dels carmelites descalços de Tarragona (15.X.1913) i fou ordenat prevere a Lleida (13.V.1920). Realitzà una intensa activitat pastoral als convents de Tarragona, Badalona i Barcelona. Ací fundà l’escolania del santuari de la Mare de Déu del Carme, on exercí d’organista titular uns quants anys. Durant l’Exposició Internacional de Barcelona (1929-1930) el nomenaren Comissari expositor del Palau de les Missions. Per raons de salut –restant terciari del Carme amb el mateix nom religiós– passà al clergat diocesà de Perpinyà (1933) i Barcelona (1941), i fou rector i ecònom de diverses parròquies i també mestre de capella de la catedral de Perpinyà i del Vendrell. Morí el 6 de maig de 1989 a Barcelona.

Els anys de la seva vida carmelitana va publicar: *Novenari al Nen Jesús de Praga amb nou meditacions inspiradas en el sant Evangeli* (Barcelona, 1923); *Vida de la sierva de Dios, M. Catalina de Cristo* (Barcelona, 1927) i *Mes de gener dedicat al Nen Jesús de Praga* (Tarragona, 1928), i articles en diverses revistes. Fou el primer traductor al català de les obres de santa Teresa de l’Infant Jesús: *Història d’una ànima* (Barcelona, 1927) i *Cartes, consells i records* (Barcelona, 1930). De la seva saviesa musicològica hi ha publicat: *Himno al Niño Jesús de Praga y a la Virgen del Carmen* (tots dos amb lletra en castellà, basc i català) (Barcelona, 1921); *Himno a la beata Teresita del Niño Jesús*, a coro y solo con acompañamiento de armònium; texto castellano y catalán (Barcelona, 1923 i 1925); *Sancta Maria*, col·lecció de càntics religiosos a una i dues veus, amb acompanyament d’orgue o harmònium; 25 motets amb text català i versió castellana... Conté, a més, un breu apèndix gregorià per als actes religiosos més usuals; *Missa en honor de la Mare de Déu de Montserrat*, inspirada en motius del Virolai, a dos cors unísons i amb acompanyament d’orgue (Tarragona, 1931).

BIBLIOGRAFIA

G. BELTRAN I LARROYA, *Escriptors OCD Catalunya-Balears, 1586-1990*, fols. 221-223; *Butlletí de l'Arquebisbat de Barcelona*, 139 (1989), p. 353.